



รายงานผลการประเมินคุณภาพองค์กรภายในคณะแพทยศาสตร์ ระดับภาควิชา ประจำปี 2564

ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน

วันที่ 7 กันยายน 2564

รายนามคณะผู้ประเมินฯ ทีม E

1.	รศ.พญ.ประภาพร	สุ่ประเสริฐ	ประธานกรรมการ
2.	รศ.ดร.อนุลักษณ์	จันทร์คำ	กรรมการ
3.	รศ.พญ.สุวิชา	แก้วศิริ	กรรมการ
4.	อ.นพ.พิชิตุตม์	ภิญโญ	กรรมการ

**ส่วนที่ 1: ข้อคิดเห็นต่อบริบทและสถานการณ์ของภาควิชา**

จากบริบท สถานการณ์การแข่งขัน และความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ภาควิชาเผชิญ ทีมผู้ตรวจประเมิน มีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของโอกาสเชิงกลยุทธ์ด้านสำคัญ และความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของภาควิชาให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อคิดเห็น
<b>โอกาสเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)</b>		
1	พันธมิตรและคู่ความร่วมมือหลากหลาย	1. มีพันธมิตรด้านการวิจัย ทั้งในคณะ ต่างสถาบัน และต่างประเทศ
2	ความพร้อมของอาจารย์ในภาควิชา	1. ภาควิชาฯ มีอาจารย์ที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการสร้างโรงเรียนแพทย์ในดวงใจ 2. เป็น Multi-disciplinary team ที่ส่งเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน 3. มีอาจารย์เชี่ยวชาญด้าน Occupational medicine & travel medicine ซึ่งเป็นการบุกเบิกการทำงานด้านใหม่ ๆ ของคณะ 4. มีอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีความมุ่งมั่น มีศักยภาพสูง
3	บริบทและสภาพแวดล้อม	1. มีสายอาชีพที่น่าสนใจมากกับยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาภาคฯ ไปได้หลายทิศทาง 2. ปัจจุบันมีแนวโน้มของการพัฒนาความสามารถของตนเองในด้านต่างๆ โดยไม่ยึดติดกับปริญญา ถ้าภาควิชาฯ ปรับวิชาการบางส่วนที่มีหลากหลายในภาคฯ เป็นลักษณะ lifelong learning จะเพิ่มความน่าสนใจมาก และ จะสามารถเชื่อมต่อกับระบบการศึกษา MD ของคณะฯ ซึ่งจะไปในแนวทาง MD-plus (T-shape skill) 3. มีสภาพแวดล้อมอยู่ในที่ตั้งซึ่งส่งเสริมพันธกิจด้านวิจัย เช่น PM 2.5
4	การจัดตั้ง unit ใหม่	1. มีการตั้ง Unit of Occupational and Environmental Medicine Research เพื่อสร้างงานวิจัย 2. มีการจัดตั้งคลินิกเวชกรรมป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพ



		3. มีอาจารย์เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ Safety health and environmental
<b>ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)</b>		
1	การกำหนดชุมชนเป้าหมาย	<p>1. แม้ว่าภาควิชา มีการกำหนดให้ชุมชนเป้าหมาย เป็นกลุ่มในระดับ rural, urban และ industrial และกำหนดให้ชุมชนบทเป็นชุมชนเป้าหมายในหลักสูตร พบ. แต่ยังไม่เห็นความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตชุมชน ในพันธกิจด้านการบริการ การวิจัยและหลักสูตรอื่น ซึ่งอาจมีผลต่อการวางแผนการดำเนินการในการหาลูกค้า หรือเลือกคู่แข่ง</p> <p>2. แม้ว่าภาควิชา มีพันธมิตรด้านการวิจัย ทั้งในคณะ ต่างสถาบัน และต่างประเทศ แต่ยังไม่เห็นความชัดเจนในการกำหนดกลุ่มหรือภูมิภาคเฉพาะ และความครอบคลุมของชุมชนเป้าหมาย ที่จะส่งเสริมการดำเนินงานของภาควิชา</p>
2	การวางแผนเรื่องบุคลากรของภาควิชา	<p>1. อาจารย์ที่ดูแล health informatic มีเพียง 1 ท่าน และเข้าชื้อกับภาควิชาอื่นที่มีสาขาวิชาเหมือนกัน ภาควิชาอาจพิจารณา กำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการสรรหาหรือสนับสนุนบุคลากร เพื่อส่งเสริมพันธกิจระดับคณะต่อไป เช่น การสร้างหลักสูตร MD-Plus</p> <p>2. ภาควิชา ยังไม่มีความชัดเจนในการสร้างแนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ อย่างเป็นรูปธรรม จากอาจารย์อาวุโสหรือใกล้เกษียณ ที่มีความโดดเด่นเรื่องงานวิจัย เช่น ผลงานวิจัยและสื่อสารณะเรื่องแมงกระพรุนไฟ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งเป็นชุมชนนอกพื้นที่ภาคเหนือ</p>
3	ปัจจัยจากภายนอก	<p>1. สถานการณ์โรคระบาดทำให้ชุมชนไม่สามารถเป็นพื้นที่รองรับของกิจกรรมการเรียน การสอน ซึ่งเป็น best practice ของภาควิชา อาจทำให้ไม่สามารถทำพันธกิจให้ถึงเป้าหมายได้</p> <p>2. กฎหมายหรือเกณฑ์ข้อบังคับด้านอาชีวอนามัย อาจมีผลต่อการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ การดำเนินการและเป้าหมายของภาควิชา ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ กระบวนการเบิกจ่าย ลดความคล่องตัวของการดำเนินงาน ซึ่งภาควิชา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านนี้</p> <p>3. แม้ว่าภาควิชาจะมีอาจารย์รุ่นใหม่ ที่มีศักยภาพสูงและพร้อมในการเปิดหลักสูตรด้านอาชีวอนามัย ที่เป็นเป้าหมายที่ภาควิชาวางแผนไว้ แต่ยังมีข้อจำกัดตามเกณฑ์ของ WFME ที่ต้องมีอาจารย์มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี (ซึ่งจะเปิดได้ในปี 2567) และแม้ว่าจะมีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นแล้ว แต่ภาควิชา ยังไม่แสดงเป้าหมายที่ชัดเจนในการกำหนดตัวชี้วัดของการจัดตั้งการฝึกอบรม เช่น จำนวนที่เปิดรับ และการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มลูกค้าในอนาคต มาเลือกเรียนหลักสูตรนี้ที่เชียงใหม่</p>



4	การจัดความสมดุลย์ของภาระงาน	1. กฎหมายหรือเกณฑ์ข้อบังคับด้านอาชีวอนามัยที่ออกใหม่ อาจทำให้งานบริการด้านอาชีวอนามัยเพิ่มมากขึ้น และภาควิชาควรพิจารณา กำหนดภาระงานด้านบริการซึ่งอาจกระทบต่อภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย หรือการจัดตั้งหลักสูตรในอนาคต หรือ
---	-----------------------------	---

**ส่วนที่ 2: ผลการประเมินกระบวนการที่สำคัญของภาควิชา**

จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
<b>2.1 การกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานของภาควิชา</b>	
<p>1. มีทีมงานที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความมุ่งมั่นและความสามารถหลากหลาย เช่น ระบาดวิทยา อาชีวเวชศาสตร์ medical informatics, travel medicine, preventive medicine</p> <p>2. มีการส่งเสริมสมรรถนะหลักของภาค ซึ่งเป็น multidisciplinary และมีอาจารย์ทุก generation ได้ทั่วถึงทั้งภาควิชา</p> <p>3. มีทีมงานที่ดูแลงานด้าน occupation และ travel medicine ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศ และมีความพร้อมในการเปิดการฝึกอบรมด้านนี้</p> <p>4. มีการกำหนดชุมชนที่ชัดเจนในการเรียนการสอนระดับพบ. ที่เน้นชุมชนชนบท</p>	<p>1. การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นของภาควิชาให้ชัดเจน</p> <p>2. การกำหนดแนวทางการรับอาจารย์ใหม่ และเจ้าหน้าที่สนับสนุน ที่ส่งเสริมกับการดำเนินการของภาควิชา (คุณสมบัติ สาขาวิชา จำนวนที่ต้องการ)</p> <p>3. การออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีความโดดเด่นและตรงความต้องการของลูกค้าในอนาคต และสอดคล้องกับกฎหมายหรือเกณฑ์ข้อบังคับด้านอาชีวอนามัยในของประเทศ</p> <p>4. การปรับแนวทางการจัดการเรียนการสอน การบริการและการวิจัยในสถานการณ์โรคระบาด (COVID 19) ที่ยังมุ่งเป้าตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของภาควิชา</p> <p>4. การประชาสัมพันธ์เพื่อหาลูกค้าในอนาคตของหลักสูตรต่าง ๆ ของภาควิชา ที่กว้างขวางขึ้น เช่น ระดับมัธยม นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาต่างชาติ</p> <p>5. การนำ นศพ หลักสูตร data-science มาทำงานวิจัย</p>
<b>2.2 การพัฒนากระบวนการทำงานของภาควิชา</b>	
<p>1. การจัดตั้งคลินิกเวชกรรมป้องกัน</p> <p>2. การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ Safety health and environmental การมี occupational health data integration</p> <p>3. การมีงานวิจัยและได้ทุนสนับสนุนโดยนักศึกษาแพทย์มีส่วนร่วม</p>	<p>1. การกำหนดแนวทางที่ชัดเจน เพื่อเลือกพัฒนากระบวนการทำงานที่สนับสนุนและส่งเสริมก้าวหน้าของ multidisciplinary team และการจัดสรรทรัพยากร ทุกสาขาให้บูรณาการกัน โดยมุ่งสู่ (ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศที่ภาควิชาแนะนำเสนอมีหลากหลายด้าน เน้นกลุ่มลูกค้าหลากหลาย และชุมชนหลายระดับ)</p>



<b>2.3 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของภาควิชา</b>	
1. มีการเรียน การสอน community medicine ที่ครบวงจร 2. มีงานวิจัยที่ช่วยแก้ปัญหาชุมชน PM 2.5 3. การเปิดสาขาใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ	1. การพัฒนางานวิจัย นวัตกรรมด้าน medical informatics 2. การวางแผนเพิ่มจำนวนบุคลากร ในสาขาที่ส่งเสริมพันธกิจของภาค
<b>2.4 กระบวนการพัฒนา Innovation ของภาควิชา</b>	
1. มีการสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมโดยการช่วยเหลือของคณาจารย์	1. ภาควิชา อาจพิจารณาจะรับ นศพ หลักสูตร data science มาร่วมทำวิจัย

### ส่วนที่ 3: แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศของภาควิชา (Best Practice)

ภาควิชามีแนวทางการดำเนินงานที่โดดเด่น ส่งผลดีต่อภาควิชา และสามารถนำไปแลกเปลี่ยน แบ่งปันในระดับคณะ เพื่อส่งผลให้ภาควิชา และหน่วยงานอื่น เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานต่อไป คือ

<b>แนวทางการดำเนินงานในด้าน กระบวนการทำงาน (เกณฑ์ TQA หมวด 6.1)</b>
<b>ชื่อกระบวนการ Best Practice การจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน</b>
<b>แนวทางการดำเนินงานโดยสรุป</b>
1. ภาควิชาฯ คัดเลือกชุมชนที่เหมาะสม ในระดับก่อนปริญญา 2. นศพ เข้าไปหาปัญหา จัดกิจกรรมแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่นั้น ๆ
<b>ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาต่อยอด</b>
1. ทำให้ต่อเนื่องหรือ ขยายผลต่อเป็นเครือข่าย หรือการสร้างผลงานวิจัยโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม ซึ่งภาควิชามีโอกาสพบนักศึกษาชั้นปีที่ 1,2,3,4,6 2. ในสถานการณ์โรคระบาด ยังสามารถจัดต่อได้ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบบางประการ แต่ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานในชุมชนเป้าหมาย

### ส่วนที่ 4: ปัญหา อุปสรรคสำคัญของภาควิชา และความต้องการในการรับการสนับสนุนจากคณะ

ประเด็นที่	รายละเอียด
<b>ปัญหาและอุปสรรคในระดับคณะ เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน</b>	
1	การส่งเสริมบุคลากรที่มีความสามารถในด้านเดียวกัน แต่อยู่ต่างภาควิชา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะให้ได้ประสิทธิผลสูงสุด
<b>ปัญหาและอุปสรรคในระดับภาควิชา เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน</b>	
1.	จำนวนเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ไม่เพียงพอ
2.	ภาระงาน Service ของคณาจารย์เริ่มมากขึ้นจนกระทบภาระงานด้านอื่น ๆ
3.	สถานการณ์ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในชุมชน และการทำวิจัย
<b>ความต้องการการสนับสนุนจากคณะ</b>	
1.	เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน



2.	ประชาสัมพันธ์ ศักยภาพของทีมงานในภาควิชาให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และเชื่อมการทำงานร่วมกัน ทั้งด้านการสอน การวิจัย การบริการ
3.	สนับสนุนการบริการด้านคลินิก เพื่อให้บริการผู้ป่วยได้อย่างเต็มรูปแบบและคล่องตัวมากขึ้น โดยปรับระบบการรับบริการ การตรวจสุขภาพ และการตลาด ซึ่งน่าจะสามารเพิ่มรายได้ให้คณะได้
<b>ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ไปยังทีมบริหารคณะ</b>	
1.	ภาควิชา สามารถสร้างงานวิจัย และให้บริการในชุมชน ซึ่งสามารถสร้างเครือข่าย เพิ่มแรงจูงใจจากลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย และสร้างรายได้ หากมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานของภาค ร่วมกับหน่วยงานอื่นภายในและภายนอกคณะให้บูรณาการกัน เพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินงาน อาจส่งผลต่อการเพิ่มผลลัพธ์การดำเนินการของคณะในหลายด้าน